A°. 1859. N°. 178.

DONDERDAG 28 JULIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der ingezetenen, dat de door den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde kohieren van het patentregt voor de wijken C. H. en M. en die voor de belasting op het personeel voor Wijken A. D. en F. dezer Gemeente, dienst 1859/60 aan de heeren Ontvangers der Directe Belastingen, Eerste en Tweede Afdeeling, Kantoor houdende voor de eerste Afdeeling aan het *St. Pieters Kerkhof*, en voor de tweede Afdeeling mede aan het *St. Pieters Kerkhof*, zijn ter hand gesteld, aan wie ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 27. Julij 1859.

De Burgemeester voornoemd,
W. R. BOER, Weth.

UTRECHT, Donderdag 28 Julij.

Weder is er een stap nader tot den vrede gedaan. Eene dépèche van heden morgen uit Parijs meldt, dat, na het houden van een kabinetsraad, door den *Moniteur* is aangekondigd, dat het leger op den voet van vrede wordt gebragt.

Daardoor vallen reeds dadelijk voor een groot deel de zorgen, die enkelen hadden, dat keizer *Napoleon* thans een oorlog tegen Engeland en Pruissen in den zin had, in duigen, en wordt eenigzins bevestigd, wat men in de laatste dagen gezegd heeft, dat men niet te groot wantrouwen in *Napoleon* moest stellen, daar hij evenzeer eerlijke bedoelingen na den gesloten vrede had, als hij, alleen door de dwaasheid van Oostenrijk, een billijk motief had verkregen, om den krijg te beginnen.

Men zeide, dat tusschen Pruissen en Frankrijk ook reeds werd onderhandeld over ontwapening, zoodat het kabinet van Berlijn nu wel spoedig het voorbeeld van Frankrijk zal volgen. — Voor Engeland echter is het voorbeeld door het kabinet van de Tuileriën gegeven van meer belang; de kwestie van wapening had in Engeland toch een ernstig aanzien bekomen; na de lords bleven de bladen met groot wantrouwen op Frankrijk wijzen; de goede betrekking tusschen de hoven van Parijs en Londen dreigde te worden verbroken, en zelfs in 't Britsche kabinet moest het vraagstuk der wapening zulk eene rigting hebben genomen, dat men voor eene belangrijke wijziging in het pas vereenigde kabinet van lord *Palmerston* begon te vreezen. — Al die gevaren mag men thans als geweken achten; en het doet er dan minder toe, of *Napoleon* zelf dan wel graaf *Persigny* den eersten stoot aan de ontwapening heeft gegeven, als die feitelijk slechts plaats heeft. Nu moge de ontwapening voor Engeland eenige bezwaren hebben, wijl men wel schepen kan onttakelen, maar geene matrozen kan wegzenden, die voor eenige jaren worden aangenomen. Dat kan echter geen hoofdbezwaar opleveren; men mag dus gerustelijk, nu de eerste stap tot ontwapening schijnt gedaan te zijn, verwachten, dat men algemeen gretig de gelegenheid zal aangrijpen om hetzelfde te doen.

Het werk der diplomatie, tot beslechting van de Italiaansche verwikkelingen, wordt dan ook gemakkelijker; de staatslieden zouden niet rustig kunnen onderhandelen, als er van andere zijden nieuwe en grootere gevaren dreigden. Wij vertrouwen nog steeds, dat een kongres der groote mogendheden over Italië zal plaats hebben; niet om keizer *Napoleon* te redden uit de moeijelijkheid, waarin hij door den toestand in Centraal-Italië verkeert, gelijk de *Köln. Ztg.* teregt opmerkt, maar omdat geheel Europa bij die regeling belang heeft en de vrede te zekerder wordt, als die door geheel Europa wordt bezegeld. — Men beweert, dat er plan zou zijn, om Frankrijk, Oostenrijk en den Paus alleen over de Legatiën te doen handelen. Dat zou zonderbaar wezen! Overigens blijft een herstel van de zaken in Midden Italië, op den voet waarop ze vóór den oorlog waren, zeer onwaarschijnlijk. In de hertogdommen worden daartegen, naar men onder de *telegrammen* zien zal, te bepaalde maatregelen genomen.

Het artikel van den *Moniteur* en dat van de *Times* verliezen een weinig van hunne waarde, nu de onttwapening een aanvang schijnt te nemen. Toch vestigen wij er de aandacht op; ze blijven tot juiste waardering van den loop der gebeurtenissen van belang.

In Duitschland wint de meening, dat de Bond eene krachtige hervorming behoeft, steeds meer veld. Tot dusver openbaart zich het algemeen gevoelen in eene anti-Oostenrijksche rigting.

Van de reizen der Soevereinen is nog niets naders bekend. Of keizer *Napoleon* weder naar Engeland gaat, om daarna een tegenbezoek van de koningin te ontvangen, en of de keizers van Rusland en Oostenrijk naar Parijs komen is zeer onzeker. De komst van grootvorst *Konstantijn* in Engeland is echter bepaald; velen zien daarin eene toenadering tusschen Engeland en Rusland en in de toekomst een Engelsch-Russiesch-Pruisch verbond!

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche dépeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Woensdag. Het officieele orgaan deelt eene cirkulaire mede van den minister van binnenl. zaken aan de prefekten, intendanten en de generaals in de provincien, waarin gezegd wordt, dat de verandering van het ministerie geene wijziging van belang brengt in het karakter van de Sardinische politiek. Het nieuwe ministerie zal voortgaan op den meest mogelijk ruimen schaal de ontwikkeling te bevorderen van de groote beginselen, die den grondslag uitmaken van ons openbaar regt. Het ministerie vraagt voorts de ondersteuning der onderhoorigen, ten einde de ontmoedigde gemoederen gerust te kunnen stellen en het geloof aan Sardinië's regt en de vrijheid te versterken. Het zal de invoering van liberale instellingen in de ingelijfde provinciën voorbereiden; terwijl de cirkulaire sluit met de belofte, dat hervormingen zullen plaats hebben met het doel, om de gemeentelijke en provinciale vrijheden uit te breiden.

Turijn, Woensdag. De minister van binnenlandsche zaken in Toskane heeft eene lijst opgemaakt van de stemming, betreffende de inlijving van Toskane bij Sardinië. Daaruit blijkt, dat tot dus verre 141 gemeenten, waaronder Florence en Livorno, zich voor die inlijving verklaard hebben. Bij de beraadslaging is gebleken, dat in die 141 gemeenten van de 824 stemmen slechts 15 zich tegen die inlijving verklaard hebben, terwijl bij de stemming in het geheel 1.135.863 inwoners vertegenwoordigd werden.

Het resultaat van de verkiezingen voor de speciale vergadering kan men dus als gunstig voor de zaak der onafhankelijkheid beschouwen.

Parijs, Woensdag. De *Patrie* meldt, dat er ernstige botsingen hebben plaats gehad tusschen de pauselijke en Zwitsersche troepen, gedurende de manoeuvres te Pesaro, nabij Ravenna.

Marseille, Woensdag. De dagbladen uit Konstantinopel gewagen van buitengewone toebereidselen te Rodosto en Salonica en op Mytilene, met het oog op het bezoek van den sultan aldaar. Het *Journ. de Constantinople* beweert echter, dat de sultan zich niet derwaarts zal begeven, terwijl het blad volhoudt, dat hij ook nimmer er aan gedacht heeft, naar Egypte te vertrekken.

De *Presse d'Orient* deelt eene reeks van klagten mede aangaande het toenemen der rooverij en misdaden, waarvan de christenen het slagtoffer werden, zonder, wordt er in die klagten gezegd, dat er iets gedaan wordt om daaraan een einde te maken.

Hetzelfde blad zegt, dat de Turksche regering een vast gezantschap te Rome zal vestigen.

Parijs, heden Donderdag. De keizer heeft bevolen dat de land- en zeemagt onverwijld op voet van vrede zal gebragt worden.

Gisteren heeft de keizer den geheimen raad en den ministerraad gepresideerd.

Onze Tweede Kamer is gister uiteengegaan, nadat nog enkele zaken waren afgehandeld. 't Is niet denkelijk, dat de Kamer voor Sept. nogmaals bijeen zal komen. Men mag dan zeggen, dat het afgeloopen zittingjaar al zeer onvruchtbaar is geweest. Door de afstemming door de Eerste Kamer van de voordragten over de *tiendopheffing* en over *de wijziging der tarieven*, en het niet in behandeling nemen der Noorderspoorweg-koncessie, terwijl de Zuiderspoorwegzaak halverweg hangende is gebleven, is 't geen de Kamer dit jaar afdeed van zeer weinig belang. Behalve de ontwerpen van wet op de spoorwegen blijven trouwens thans nog onafgedaan, de volgende: 1. Begraven van lijken, begraafplaatsen en begrafeniskosten. 2. Algemeene bepalingen tot wering van besmetting op aankomende zeeschepen. 3. Evenredigmaking van de grondbelasting. 4. Afschaffing van den akzijns op den turf en de steenkolen. 5. Wijziging van artikelen der gemeentewet, rakende het plaatselijk belastingstelsel. 6. Bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers. 7. Afschaffing der slavernij in West-Indië. 8. Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen. 9. Bepalingen omtrent den akzijns op het binnenlandsch gedistilleerd. 10. Regeling van het geneeskundig bestuur, enz. 11. Voorstel tot het houden eener enquête over den toestand van de Maas en van de Zuidwillemsvaart.

Helaas, de zaken van gewigt worden verschoven, die van weinig aanbelang doet men af. Dat is een treurige wijze van handelen!

— Z. M. heeft den heer *D. van Hoytema*, sekr.-generaal bij het dep. van Fin., vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen der Medjidie-orde, hem door Z. M. den Sultan van Turkije geschonken.

Z. M. heeft benoemd tot ontv. te Ee den heer *H. Lunsingh*, te Anjum, en heeft het kantoor Nijkerk en Nes opgeheven; de gem. Nijkerk gevoegd bij Anjum; tot ontv. aldaar benoemd jhr. *J. C. Stern*, thans te Nijkerk, en de gemeente Nes gevoegd bij Ternaard, onder den ontv. *J. v. Sandbergen Buwalda.*

— Uit Edimburg verneemt men, dat de kommandant en hoofd-officieren van het aldaar liggende Nederl. eskader II. Vrijdag hunne opwachting hebben gemaakt bij den prins *v. Wallis*, die zich sedert eenige dagen op het paleis Holyrood bevindt.

— Omtrent het onheil op de Pro Patria voorgevallen meldt men nader, dat het gesprongen stuk van dezelfde Luiksche fabriek is, als de stukken, die op de Medusa en Amsterdam gesprongen zijn. De stukken moeten ook duidelijk de mindere deugdzaamheid van het ijzer hebben doen uitkomen.

— Ten behoeve van de troepen, welke in de legerplaats te Zeijst zullen kamperen, zal aldaar eene ambulance worden ingerigt, waarin de zieke militairen dadelijk zullen worden overgebragt, om vervolgens naar het groot rijks hospitaal te Utrecht te worden gezonden. Voor zoo veel de lokaliteit der ambulance dit toelaat, kunnen daarin, ter verpleging verblijven, de met ligte ziekten of gebreken aangetaste militairen. De zieken die bij het eindigen van den kamptijd zich nog in de ambulance bevinden, worden alsdan naar bovengenoemd hospitaal vervoerd. Tot het verplegen van zieke officieren der kamperende troepen zullen te Utrecht de vereischte middelen aanwezig zijn.

— Na de groote, langdurige en algemeene warmte hebben zich bij daling van den barometerstand ook algemeen onweders ontladen. Het onweder van de vorige week was reeds voorafgegaan door een daling van den barometer hier en aan de westkust van Frankrijk, den achttienden. Dien avond 9½ uur is het begonnen te Vendôme met een storm, die de orkanen der Antillen herinnerde. Den 19den des avonds heeft het zich herhaald in het arrondissement de Vendôme en in het arrond. de la Sarthe; ook te la Flèche. Des namiddags ten 5 uur brak het te Parijs los, later in den nacht te Brussel; den volgenden dag was het hier. Verder is te Keulen van 23 op 24 de schouwburg een prooi der vlammen geworden door een ander onweder, ook op den Brochen is brand ontstaan. Vandaar dan ook de daling in temperatuur in de jongst verloopen dagen, die te sterker is, naarmate de onweders over grooter terrein te gelijk of opvolgend woedden, en naarmate ze heviger zijn. Eerst eergisteren begon zij zich te herstellen. Als de bijeenbrenging der waarnemingen en de bewerking naar de methode van het Instituut, zal geleerd hebben hoe een volgende toestand uit een vorigen ontstaat, zal de telegraphische mededeeling van *Le Verrier* ook praktisch nut hebben, om daaruit te laten besluiten wat in de eerstvolgende dagen te wachten staat. Tot nog toe is weersvoorspelling voor een langere tijdruimte onmogelijk, en men kan alleen zeggen, voor welken toestand de waarschijnlijkheid iets meer is dan een half. BB.

•— De heer *Dull*, de warme spoorweg-voorstander, heeft weder eene brochure uitgegeven met toelichtingen en kaart, en vergelijkende beschouwingen en cijfers omtrent de te leggen Noorder-spoorweglijnen. De opgaven van den heer *Dull* zijn zeer overtuigend, en als er geen spel wordt gespeeld met de ware belangen des lands, als niet de stemmen van Kamerleden gewonnen worden door de vrees, dat de spoorwegen in 't geheel niet zullen gereed komen, of dat door de afstemming van de koncessie *Sloet R.* ook de zuidelijke gewesten weder lang van hunne aansluiting met het groote spoorwegnet zouden blijven uitgesloten, dan blijft het nog zeer mogelijk, dat ook in deze zaak de regering zich nog eene nederlaag voorbereidt. De heer *Dull*, die de aansluiting voor den Noorderweg ook te Utrecht voorstaat, zegt o. a. in zake de plannen door de regering thans gesteund:

„Dat in deze toch het internationaal verkeer is hoofdbelang.

„Dat, dewijl het onmogelijk is, alle belangen te vereenigen, die van eene of andere, of meerdere binnenlandsche lokaliteiten, daarbij moeten worden achtergesteld.

„Dat toch, waar het belang des vaderlands zal blijken werkelijk in groote mate te zijn gediend, ook al die schijnbare verongelijkte lokaliteits-belangen, hoezeer onmiddellijk, mede zullen worden gebaat.

„Maar dat, waar de staat zich een voorregt uit handen zou geven ter beneficie van eenen anderen staat, gansch het vaderland daarvan eene onherstelbare schade moet lijden.

„Dat hier dus niet de vraag is noch wezen mag wie koncessionaris is, hoe hij heet, wat men denkt van zijne persoonlijke hoedanigheden? doch dat het er alleen op aankomt, die rigting te bepalen, welke den lande de wezenlijkste, de duurzaamste algemeene voordeelen verzekert, om daarmede dengeen of degenen te belasten, die, onder voldoende waarborgen van probiteit en soliditeit, aannemen daaraan, op de minst bezwarende voorwaarden ten spoedigste eene rigtige uitvoering te schenken."

— Uit Dedemsvaart schrijft men aan de *Amst. Ct.*: Hetgeen in vroegeren tijd eene hoogst verderfelijke kwaal werd genoemd en vele twisten en onaangename teleurstellingen veroorzaakte, is thans in eenen kostbaren zegen veranderd; het is water, dat thans voor handel, scheepvaart en landbouw nuttig wordt aangewend. Eene kleine herinnering, dat de oude veste Koevorden geheel onder water gezet kon worden en den vijand daar buiten gehouden op een afstand van 3 en meer uren, zal genoegzaam zijn om den toenmaligen toestand te kennen. Dat water wordt nu geregeld afgevoerd binnen de boorden der Dedemsvaart en der Overijsselsche kanalen; het wordt door kunstwerken zoodanig opgehouden, dat de scheepvaart aldaar ook in de droogste jaren verzekerd is. Die verzekering wordt echter verkregen door eene billijke verdeeling van het van boven aangevoerde water, en het is aardig om te zien, hoe de Stuw bij Gramsbergen dat regelt, zoodat zij als de evenaar mag aangemerkt worden, waarop de watermassa gewogen en ieder het zijne wordt toebedeeld. De veste Koevorden, vroeger zoo sterk door innundatiën, is thans het mikpunt der industrie geworden; de bakens zijn toch reeds gezet, om de Dedemsvaart en de Overijsselsche kanalen te rigten. Reeds is het afwaterings- en scheepvaartskanaal van Koevorden in exploitatie; het kanaal van Hoogeveen, het Midden- en Oranjekanaal, zij allen wedijveren om met de Koevordsche grachten vereenigd te worden. Aan de verwezentlijking van al deze plannen behoeft men niet meer te twijfelen, want ieder is gerigt op den onnoembaren schat der Noord- en Zuid-Bergerveenen en de annexen van deze.

— Bij de ll. zaturdag beproefde herbesteding van het scheepvaartkanaal van Coevorden naar de Vecht, zijn bij het openen der bus geene inschrijvingsbiljetten gevonden, zoodat er geene aanbesteding kon plaats hebben, en de direktie nu genoodzaakt zal zijn het werk voor eigene rekening te doen uitvoeren.

— Gister heeft te 's Hage de aanbesteding plaats gehad van het bouwen van 10 houten schroef-stoomflotille vaartuigen, in 5 percelen. De minste inschrijver [illegible] voor perceel 1 de heer *Borkes* te Gouda, voor *f* 202.494; voor perc. 2 de heer *Uitenboogaard* te [illegible] voor *f* 207.885; voor perc. 3 de heer [illegible] *der Vloog* te Amsterdam, voor *f* 179.675; [illegible] perc. 4 de heer *Uitenboogaard* te Maassluis, [illegible] 203.885 en de heer *Boelen* te Ridderkerk, voor *f* 208.188; voor perc. 5 de heer *Katers*. te [illegible]ingen, voor *f* 200.164.

•— Uit Abcoude schrijft men ons, dat de gemeentebesturen van Abcoude-Baambrugge en Abcoude-Proostdij, aan den aldaar gestationeerden Rijks-veldwachter *R. Laverman*, wegens ijverige dienstbetrachting bij de handhaving van rust en orde in die gemeenten eene gratifikatie hebben uitgereikt van tien gulden, voor elke gemeente tot het aannemen waarvan hem door den prokureur-generaal bij het geregtshof te Utrecht magtiging was verleend.

— Het Ned. zendeling-genootschap heeft door tusschenkomst van ds. *Moll* eene gift van *f* 5000.— ontvangen.

— Op luistervolle wijze is eergister op den Amstel het huishoudelijk feest der roei- en zeilvereeniging *de Hoop* gevierd. De muziek van den heer *Stumpff* en een vuurwerk volmaakten het feest.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 27 *Julij*, 1.30 El.; + AP. 8.25. Gev. 0 d.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister heeft de vergadering voortgezet de werkzaamheden die zij nog wenschte af te doen en aan de orde gesteld waren.

Allereerst is zij voortgegaan met de behandeling van het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen voor het tweede halfjaar 1859, waarvan de overwegingen eergisteren tot onder-artikel 2 van art. 1 der voordragt gevorderd waren. Over het ontwerp werden geene beraadslagingen meer gevoerd; het werd, na de goedkeuring der onderscheidene artikelen en beweegredenen, met 41 tegen 2 stemmen aangenomen.

Daarna werd behandeld het wets voorstel over de tuchtiging, op te leggen aan de verpleegden in de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, die niet wegens bedelarij of landlooperij zijn veroordeeld. De minister van binnenl. zaken, de bedenkingen en opmerkingen in het eindverslag opgenomen beantwoordende, gaf te kennen, dat de gestichten door de regering overgenomen in den tegenwoordigen toestand moesten verblijven, zoo lang zich daarin vrijwilligers bevonden; de vereeniging van de vrijwillige en veroordeelde verpleegden was niet zoo groot als men wel vermoedde, daar slechts enkele der laatstvermelden, zich door oppassendheid onderscheidende, opgenomen zijn in de woningen van militaire en arbeidershuisgezinnen die aan de buitenzijde wonen; dat alle in de gestichten zich bevindende personen aan dezelfde tucht behoorden onderworpen te blijven met uitzondering der weezen, vondelingen en verlaten kinderen, aan welke mindere straffen zouden kunnen worden opgelegd, volgens regelen bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vast te stellen.

De heeren *v. Eck. Mackay* en *v. Nispen v. Sevenaar* voerden daarna nog het woord. De eerste drukte den wensch uit dat, bij eene aanstaande regeling van dit onderwerp, gevolg mogt worden gegeven aan de bepaling vervat in art. 274 van het Code Pénal, vermeenende hij dat elke veroordeeling wegens bedelarij onregtvaardig was, zoodra de gelegenheid voor de armen niet bestond om op de eene of andere wijze in het levensonderhoud te voorzien, welk denkbeeld door den laatste werd ondersteund.

Het wetsontwerp werd daarop, na de goedkeuring van het eenige artikel met algemeene (51 stemmen) aangenomen.

Vervolgens werden behandeld de konklusiën der rapporten door kommissiën tot onderzoek van regeringsbescheiden uitgebragt.

De eerste was die van het rapport der kommissie omtrent het verslag van het beheer en den staat der koloniën 1856, strekkende om een exemplaar van het rapport te doen toekomen aan den minister van koloniën met verzoek om nadere mededeelingen en inlichtingen op de daarvoor vatbare punten.

De minister van koloniën heeft die konklusiën bestreden, op grond van de omstandigheid dat daarbij werd afgeweken van de laatste aangenomen gewoonte van de Kamer, dat dergelijke rapporten blootelijk aan den minister werden gezonden, die alsdan van de daarin voorkomende opmerkingen gebruik maakte tot verbetering van de later in te dienen verslagen en daarbij toelichte datgene wat opheldering behoefde, eene gewoonte, gevolgd sedert 1850 op de daaromtrent door hem als lid der Kamer gemaakte opmerking, en die gelijk hij meende tot goede uitkomsten geleid had, zijnde de verslagen, blijkens het oordeel der kommissie over het laatste, veel verbeterd. Hij geloofde ook dat de konklusie streedt met de bepaling der Grondwet die slechts van het indienen van een jaarverslag, nopens den staat der koloniën gewaagde, niet van verdere later daarbij te voegen bescheiden, dat zij lijden zou tot vermeerdering van werkzaamheden zoo van de regering als van de Kamer; terwijl de konklusie eindelijk in onduidelijke bewoordingen was opgesteld, die den minister geene leiddraad verschaffen ter beoordeeling welker punten in het rapport voorkomende, voor het geven van inlichtingen vatbaar moesten geacht worden, zijnde hij ten slotte van oordeel, dat het herhaaldelijk beraadslagen over O. Ind. aangelegenheden onraadzaam te achten was, aangezien dit in gindsche streken van invloed moest wezen.

De heeren *van Hoëvell*, *van Nispen van Zevenaer* en *Dullert* leden der kommissie de konklusie verdedigende, meenden dat aan de voorschriften der Grondwet te dezen opzigte werd voldaan, door de Kamer op de hoogte te houden van de werking, vooral van dat gene wat de wetgevende magt had medegewerkt. vast te stellen. De bezwaren des ministers deelden zij niet; het punt nopens de ophooping van werkzaamheden kon niet gelden, daar hier geene kwestie was van het opmaken van een voorloopig verslag op eenig wets-ontwerp, maar van het bewerken van rapporten op regeringsbescheiden door de kommissien zelve te leveren. De herhaling van de diskussiën over Oost-Indische zaken was naar hun oordeel uit den aard der zaak niet te verwijderen, en deze zoude nog meer vermenigvuldiegen, wanneer het voorstel van wet op de Indische komptabiliteit zou zijn aangenomen. Dat trouwens menig woord hier in de kamer gesproken mede oorzaak kan genoemd worden van de onrust in O. Indië, gelijk de min. beweerde, klonk zonderbaar, meende men, daar de min. voor kort voor dien onrust de Britsche opstand, het vermeerderend aantal bedevaartgangers en de uitbreiding van ons gezag op de buitenbezittingen genoemd had.

Nadat de heer *de Brauw* nog had doen uitkomen, dat de minister volgens de woorden der konklusie volstaan kon met in één volgend verslag nadere inlichtingen te geven, en de min. daarop had geantwoord, dat hij had vermoed, dat men bij een afzonderlijk stuk antwoord had gewenscht, werd de konklusie zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij de overweging van de konklusie van het rapport der kommissie tot onderzoek van de additionele overeenkomst en het traktaat met Japan van 1857 en 1858, welke strekte om een afschrift van het rapport te zenden aan de ministers van koloniën en van buitenl. zaken, herinnerde de heer *Dullert* aan de omstandigheid, dat bij eene vroegere gelegenheid aan de regering gevraagd was, om opgave te doen van de tusschen Nederland en Japan, omtrent gedane verstrekkingen bestaande rekening; die vraag herhalende wilde hij weten of bij den minister van koloniën daaromtrent iets naders bekend ware. De min. gaf te kennen dat een deel der schuld was afgedragen, maar aangezien op sommige posten der rekening bij hem twijfel gerezen was, hij deswege nadere ophelderingen afwachtte.

Ten derde behandelde de kamer de konklusie van het rapport der nieuw benoemde kommissie op de inlichtingen nopens het adres van *W. Bosch*, gepensioneerd chef der geneeskundige dienst in Nederlandsch Indië, welke strekte om de inlichtingen op de griffie der Kamer neder te leggen.

De heer *van Hoëvell* die konklusie verdedigende, als lid der kommissie van onderzoek, herinnerde aan het vroeger gebeurde in deze zaak, waarbij de konklusie der eerstbenoemde kommissie was afgestemd, evenzeer als een nader voorstel door een lid der Kamer tijdens de openbare behandeling gedaan. Hij geloofde dat deze konklusie er toe zou leiden om aan het verlangen van den adressant te voldoen, die inzage om mededeeling van stukken, van hem afkomstig, ter zijner regtvaardiging en in het publiek belang verlangde.

De heer *v. Eck* verklaarde zich met de konklusie niet te kunnen vereenigen, en trad in zijne bestrijding in eene breedvoerige beschouwing omtrent eenige konstitutionele leerbegrippen, welke hij met deze zaak in verband bragt. De heer *Thorbecke* eindelijk formuleerde zijn gevoelen omtrent de onregtvaardigheid welke men den adressant zou aandoen, indien men zonder wettige redenen zijn wensch onvervuld liet, eene handeling, welke hij aan despotisme grenzende gelijk zou achten, door voor te stellen bij de konklusie het volgende te voegen:

De kamer is van het oordeel dat het zonder bijzondere redenen van weigering onbillijk zou zijn aan den adressant de inzage of mededeeling te onthouden, van stukken die hij schijnt tot zijne regtvaardiging te vragen. „Achter de woorden *redenen van weigering* laschtte hij, op eene door den heer *Duymaer v. Twist* gemaakte opmerking in de woorden, *ter beoordeeling van de regering*, ten einde wel te doen uitkomen, dat de regering hierin vrij moet handelen, zonder daarin door een besluit der kamer gedrongen te worden.

De minister van koloniën gaf te kennen, dat zoo lang hij minister was hij geene uitvoering zou geven aan eenig besluit der Kamer, waarbij men zou willen noodzaken stukken uit te leveren aan een gewezen dienaar van den staat, ter zake van den inhoud daarvan. Voor het overige verklaarde hij het in beginsel met den heer *Thorbecke* eens te zijn, dat de minister de reden van weigering niet behoefde op te geven; de redenen van weigering in dit geval schroomde hij echter niet mede te deelen, en wel onder anderen deze, dat de adressant zich niet behoefde te regtvaardigen, omdat hij niet beschuldigd was geweest, eene bewering welke door den heer *van Hoëvell* werd tegengesproken, aangezien bij eene vorige gelegenheid de minister in eene rede den bedoelden ambtenaar verwijtingen had gedaan.

Nadat de heeren *Wintgens* en *Dommer v. Poldersveldt*, leden der kommissie, en *v. Hall* nog het woord hadden gevoerd, werd de bijvoeging van den

heer *Thorbecke* met 32 tegen 18 stemmen aangenomen, en de aldus gewijzigde konklusie zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Ten laatste nam de Kamer zonder hoofdelijke stemming aan de konklusie van het rapport der kommissie tot onderzoek van het laatst ingekomen regeringsverslag over West-Indie, welke konklusie strekte om het verslag voor kennisgeving aan te nemen.

Nadat de kommissie voor de verzoekschriften rapporten had uitgebragt op eenige in hare handen gestelde adressen, met welker konklusie de Kamer zich vereenigde, werd deze tot nadere bijeenroeping gescheiden.

TURIJN, 25 Julij.

De *Opinione* zegt: „Indien keizer *Napoleon* voor het gevaar van een algemeenen oorlog heeft moeten wijken, die onvereenigbaar was met de belangen van Frankrijk; indien het werk onvolkomen is gebleven, zoo koesteren wij evenwel de hoop, dat het volkomen zal worden; dit is eene kwestie van tijd. De traktaten van 1815 zijn verscheurd; de rede en de militaire opvoeding der Italiaansche bevolking zullen het overige doen. Van haar zal het afhangen of zij de sympathie van Frankrijk zal behouden: van haar hangt het af, dat de onafhankelijkheid van de provinciën tusschen den Mincio en de Adriatische zee verhaast wordt."

WEENEN, 25 Julij.

Berigten uit Londen melden dat het verbond tusschen Pruissen en Engeland tot stand gekomen is.

Omtrent de ontruiming van de Legatiën door de Fransche troepen is nog niets bepaald. Alleen weet men, dat Frankrijk verklaard heeft, dat de troepen den kerkelijken Staat en de Legatiën zullen verlaten zoodra de reorganisatie voltooid zal zijn. Met die reorganisatie zal echter wel niet veel haast gemaakt worden.

In ons leger zullen afdoende veranderingen en verbeteringen worden aangebragt.

In diplomatische kringen zegt men, dat de groothertog van Toskane zich te Praag zal vestigen.

— 27 *Julij.* Met. 5 pCt. 74.50; Nat. 79.80; Bank 885.—; Noord-Bahn akt. —; Credit Anst. 210; O-Fr. Spoorw.-akt. 266,—; Lomb. Venet. —.—; Nieuwe —,—; W. op Lond. 3 m. 11.95; G. 19.—.

BERLIJN, 26 Julij.

In de aanstaande zitting van den Landdag zal waarschijnlijk eene voordragt gedaan worden tot opheffing der zoogenaamde woeker-wetten.

De ondervinding in den Italiaanschen oorlog opgedaan, zal het Pruissische leger ten nutte komen. Onze troepen zullen niet meer met zware ransels in het veld gaan, maar alleen den mantel en het kookgereedschap met zich voeren.

Naar men verneemt, zal de algeheele demobilisatie van het 7. en 8. legerkorps plaats vinden, zoodra van Fransche zijde het observatieleger is teruggetrokken. Beide regeringen hebben zich deswegen verstaan.

Er is wederom sprake van eene bijeenkomst van den prins-regent met den keizer van Rusland. Ems noemt men als de plaats der bijeenkomst.

De minister *Schwerin* moet zich als lid der kamer aan eene herkiezing onderwerpen.

In een leading-artikel der *Köln. Ztg.*, onder den titel: „Kongres of niet?" leest men o. a.: „Het is *Napoleons* schuld niet, dat hij te vroeg vrede gemaakt en voor Italië te min gestreden, maar alleen, dat hij te veel beloofd heeft. Niet in zijn sluiten van den vrede, maar in zijn oorlogsmanifest steekt het onregt, waarvoor hij onvermijdelijk moet boeten. Zit hij nu in den klem tusschen de aanspraken der Italiaansche vorsten en der bevolkingen, welke, ten gevolge van de door hem aangenomen gedragslijn, thans lijnregt met elkander in strijd staan, zoo lijdt hij daardoor slechts naar verdienste, en geen Europeesch kongres kan hem zonder schade of schande uit die positie redden. Dit is echter ook geenszins de taak van het bijeen te komen kongres. Het heeft slechts te beoordeelen, of de besproken vredesvoorwaarden der onmiddellijk belanghebbende partijen geschikt zijn om in het openlijk regt van Europa te worden opgenomen, en in hoever al of niet wijzigingen daarin moeten worden gebragt..... Niet om *Napoleon*, maar om ons zelven, om Europa's vrede is het te doen!"

Het onlangs geteekende konkordaat tusschen Baden en den Pauselijken Stoel is geratifiëerd. De aartsbisschop erlangt, krachtens het konkordaat, het regt 250 geestelijke plaatsen te begeven, terwijl de regering over omstreeks 700 plaatsen kan beschikken. Het landsheerlijke placet wordt opgeheven. Ten gevolge van de tot stand gekomen schikking is de aartsbisschop van Freiburg naar Karlsruhe vertrokken, om bij den groothertog zijne opwachting te maken.

HANNOVER, 26 Julij.

De heer *v. Bennigsen* heeft het ministerie inlichtingen gevraagd omtrent het gerucht, dat, zij na het eerst en het sterkst tot handelen te hebben aangedrongen, ijverige pogingen heeft in het werk gesteld, om het kabinet van Berlijn van aanvallende stappen af te houden.

MUNCHEN, 26 Julij.

Graaf *Rechberg* heeft allen vreemden regeringen den tekst der vredespreliminairen doen toekomen.

Het Weener kabinet heeft den buitenlandschen regeringen ook doen toekomen dokumenten ter regtvaardiging van hetgeen de keizer in zijn manifest aan het volk zegt.

LONDEN, 26 Julij.

De *Times* bevat het volgend artikel:

„Sedert den aanvang des jaars heeft eene reeks van gebeurtenissen plaats gevonden, allezins geschikt, om de denkbeelden van den hardnekkigsten vredesideoloog in de war te brengen. Dat eene groote militaire mogendheid, met lang voorbereide krijgstoerustingen, snel eene andere een uitgestrekt gewest heeft ontrukt, dat is slechts één dier feiten, en voor ons geenszins het belangrijkste. Het verrassendste en welligt ook het gewigtigste is, dat die twee mogendheden vrienden zijn geworden, om die eenvoudige reden, dat zij zich evenzeer gekwetst, evenzeer verraden, evenzeer gekrenkt hebben gevoeld in het bezit eener provincie door de trouwelooze onzijdigheid van sommige andere mogendheden, waaronder Brittanje.

„Aan Brittanje, Pruissen en de andere Duitsche Staten heeft Oostenrijk, naar het meent, het verlies van Lombardijë te wijten, en Frankrijk dat van Venetië voor de Italiaansche onafhankelijkheid. Beiden hebben dus tegen ons een reden tot twist. Als men die gevoelens belijdt, is het onmogelijk niet te vreezen, dat zij op een geschikt oogenblik in hevigheid toenemen en tot eene ernstige uitbarsting komen.

„Zoo Pruissen de eerste schok treft, zou Engeland hebben te onderzoeken, welke zijn toestand ware, indien Frankrijk er in slaagde, eerst alle mogendheden van het vasteland te vernederen, zich daarna met haar te verzoenen en haar te doen gelooven, dat Engeland haar ergste vijand is. Wij moeten ook in overweging nemen, dat, wat betreft provokatiën, wij geenszins het voorzigtigst noch het gematigdst volk ter wereld zijn. Met het oog op wat gebeurd is, en om ons gebeurt, kunnen wij niet nalaten maatregelen ter onzer verdediging te nemen.

„Zoo wij in de geheele wereld legers en vlooten hebben, zoo wij onze bevolking en onze schatten gebruiken, om onze kinderen, waarheen zij ook gaan, te beschermen, moeten wij die kinderen te huis niet verwaarloozen. Zoo wij geen wal om dit geheele eiland kunnen oprigten, zoo wij niet op elke twee of drie mijlen afstand eene vesting kunnen bouwen en met *Armstrong*-kanonnen bewapenen, kunnen wij ten minste aan onze groote havens en arsenalen denken. Men zegt, dat zij tegen een goed gerigten aanval niet veilig zijn. Welnu, laat dit onderzocht worden door deskundigen, en volgen wij hun raad, zoo die goed is."

Hetzelfde blad zegt, betreffende de benoeming eener kommissie tot onderzoek der verdedigingsmiddelen:

„Ons schijnt dit een voorstel toe, dat niet bestreden moet worden met het oud votum van vertrouwen op *Napoleon III*, voorgesteld door lord *Russell* en ondersteund door den heer *Bright*. Een tal van redenen bestaat er, waarom zoodanige kommissie nu van groot nut zal zijn. Wat de heer *Bright* ook moge vreezen en aanbidden, en wat lord *Russell* ook glimlagchend moge vleijen, dit feit staat vast, dat wij geld zullen uitgeven voor 's lands verdediging.

„Het votum der 300,000,000 frs. is reeds aan geheel Frankrijk medegedeeld, en hetzelfde feit doet het *Journal des Débats* spreken. Op het oogenblik, dat wij die aanzienlijke som zullen besteden, hebben wij het regt te verlangen haar niet te verspillen. De genie zou het geheel aan muurwerken en bastions, aan ravelijns en havenwerken willen besteden. De genie en de admiraliteit zouden, zoo men haar liet begaan, zich waarschijnlijk verstaan, om alle werven en arsenalen, zelfs Spithead, te versterken. Maar als men in voldoende mate en zonder beroeps-vooroordeel het burgerlijke element in de kommissie zal hebben gebragt, en men het gewoon gezond verstand een weinig plaats zal gunnen nevens de neigingen der deskundigen, zal waarschijnlijk blijken, dat Spithead beter versterkt is door de zandbanken, welke de natuur er gelegd heeft dan door de vaartuigen en kanonneerbooten welke wij er moesten hebben; dat eene versterking van Woolwich van even weinig nut zou zijn als eene versterking van de Engelsche Bank, en dat, als wij onze dokken en de arsenalen op onze kusten zullen versterkt en aan de monding der Theems een degelijk beletsel tegen eene vijandelijke vloot zullen geplaatst hebben, wij al de noodige nieuwe versterkingen zullen hebben aangelegd. De komm. wier benoeming is voorgesteld zou ten minste dat goed gevolg hebben, dat het publiek eenig vertrouwen wierd ingeboezemd, dat het aan te nemen verdedigingsstelsel allezins voldoende en bestaanbaar met de zuinigheid ware."

Omtrent den dood der koningin van Portugal worden uit Lissabon nog de volgende bijzonderheden gemeld: „Na eene wandeling in den omtrek van Vendas-Noves werd H. M. den 8. Julij door eene ernstige ongesteldheid aangetast, welke dra in eene besmettelijke keelontsteking ontaardde. Den 16. 's avonds was de toestand der koningin uiterst gevaarlijk. Men diende haar de sakramenten der stervenden toe. Des nachts ten $1^1/_2$ ure gaf zij den geest. H. M. behield, ondanks het vreeselijkste lijden, tot middernacht haar bewustzijn. Toen de koning omstreeks dien tijd haar bed naderde, had zij nog kracht genoeg om de armen om zijnen hals te slaan. De koning, don *Fernando*, de keizer van Brazilië, de infante *Isabella Maria* en alle prinsen en prinsessen ontvingen het laatste vaarwel dezer lieftallige en beminde vorstin. Eenige oogenblikken later begon de doodstrijd. De toestand des konings was verschrikkelijk. Men moest hem bewusteloos uit de sterfkamer van koningin *Stephanie* dragen, wier geboortedag men daags te voren gevierd had.

Uit Zuid-Amerika komen de berigten op het volgende neder: Eene bijzondere dépêche uit Nieuw-Orleans zegt, dat de generaal *Wall* de Mexikaansche liberalen, door den generaal *Zuazua* aangevoerd, te Guanajuata verslagen en *Santa Anna* tot Diktator uitgeroepen heeft. Dit nieuws had bij de ingezetenen van San Luis Potosi eene groote beweging veroorzaakt; de voormalige goeverneur *Barrera* heeft een opstand in de provincie Campeche trachten te verwekken; in andere provinciën zijn soortgelijke demonstratien ontstaan, en de regering wendde veel moeite aan om die beginselen van opstand te smoren. — In Peru is eene nieuwe revolutionaire beweging, onder aanvoering van *Zeballo*, *Caldillo*, *Echenique* en anderen ontstaan. De omwenteling in Ecuador is zeer dreigend geworden, naardien de geregelde troepen naar *Marino*, het hoofd der opstandelingen, overgeloopen zijn. Men achtte de nederlaag der regering onvermijdelijk. — De Peruaansche vloot bleef Guayaquil nog altijd blokkeren.

De onlangs door den heer *Wise* ondernomen luchtreis is daarmede geëindigd, dat hij, na 1200 mijlen in 19 uren afgelegd te hebben, door een geweldigen storm werd overvallen, welke hem, op het gevaar af van in het meer Ontario te verdrinken, eindelijk in een digt bosch slingerde, waar de ballon aan flarden scheurde en de reizigers zwaar gekneusd den grond bereikten.

— 27 *Julij.* Gec. 95; Peru $4^1/_2$ pCt. —; 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. $28^3/_4$; $2^1/_4$ pCt. $15^1/_2$; Port. 3 pCt. $44^1/_4$; Sp. 3 pCt. $44^1/_2$; $1^1/_2$ pCt. $32^1/_2$.

PARIJS, 26 Julij.

Het artikel van den *Moniteur*, waarvan reeds per telegraaf werd melding gemaakt, is van den volgenden inhoud:

„In Engeland tracht men Frankrijk ten laste te leggen, dat het aanleiding geeft tot de lasten die men het Engelsche volk voor 's lands verdediging oplegt. De geraamde overdreven wapeningen van onze zijde dienen tot regtvaardiging eener aanzienlijke opvoering der begrootingen voor de Engelsche land- en zeemagt. De vergelijking onzer budgets met die van Engeland zal doen zien hoezeer men zich hierin vergist. Sedert 1853 is het Engelsch budget met 336,000,000 frs. vermeerderd en de begrootingen voor oorlog en marine deelen in die verhooging voor 200 millioen. In het aan te vangen dienstjaar zullen de beide budgets in Engeland meer dan 650 millioen frs. kosten, 332,500 frs. voor oorlog en 320 millioen voor marine. In Frankrijk bedraagt het budget van oorlog voor 1860 slechts 339,451,744 frs. en dat voor marine 123,503,143 frs., te zamen ongeveer 463 millioenen, dus veel minder dan in Engeland. Voor het budget van oorlog bestaat een veranderlijke som, afhangende van den prijs der levensmiddelen. Voornamelijk ten gevolge van den verhoogden prijs der eetwaren, beloopt het budget van oorlog voor 1859, het oorspronkelijk aangenomen cijfer en de supplementoire kredieten te zamen gerekend, 361.917.500 frs. De uitgaven voor het depart. van Marine bedragen 122.963.883 frs. In 1858 beliepen de uitgaven voor het ministerie van oorlog 376.822.535 en voor dat van marine 137.980.290 frs. Wanneer men nu hierbij nagaat den staat van 1853, eer de krijgstoerustingen tot den oorlog in de Krim werden gemaakt, dan zal men zien, dat het definitief bedrag voor het depart. van oorlog de som van 322.740.809 en voor dat van marine die van 99.195.955 frs. niet te boven ging. Wil men eene nog meer retrospektieve beschouwing en de laatste jaren van het vorig goevernement in aanmerking nemen, dan zal het blijken, dat het cijfer der tegenwoordige budgetten van oorlog en marine beneden dat van 1847 is gebleven, doordien in dat jaar het eerste 373.365.981 (waaronder 16.500.000 franks voor Algerie) en het andere 128.637.529 frs. bedroeg. Wel is waar, onder de cijfers van 1859 en 1860 zijn niet begrepen de kosten voor de expeditie naar Cochin-China, waarvan het bedrag nog niet volledig kan worden opgemaakt, maar daarentegen is het klaarblijkelijk, dat er door de leening van 500 millioen, na aftrek dier kosten, nog eene aanzienlijke som disponibel zal blijven, en dat de begrooting weder een normaal cijfer zal aantoonen, zoodra de gebeurtenissen door welke de verhooging ontstaan is, opgehouden te bestaan.

„Men mag dus vragen, of de buitengewoon hooge

lasten, die aan het Engelsche volk worden opgelegd, aan Frankrijk en zijne krijgstoerustingen zijn te wijten, dan wel of die buitengewoon hooge uitgaven en de belastingen die er het gevolg van zijn, niet aan andere oorzaken moeten toegeschreven worden."

PARIJS, 26 Julij.

De schepen en kanonneerbooten, die uit de Adriatische zee terugkomen, zullen over de verschillende havens verdeeld worden. De zeelieden, die meer dan zes jaren dienst hebben, zijn naar huis gezonden. Het voorstel echter door den heer *de Persigny* overgebragt, betreffende eene algemeene ontwapening, schijnt niet zoo gaaf hier te zullen worden aangenomen, hetgeen het gevolg zou zijn der verbittering, door Engelands wantrouwen opgewekt. Sommigen verzekeren, dat aan Engeland omtrent zijne buitengewone wapeningen opheldering zal worden gevraagd.

Omtrent het plan voor den Italiaanschen Bond verneemt men het volgende: De Bond zal bestaan uit zeven staten, onder honorair presidium van *Pius IX.* Het gewoon presidiaat zal beurtelings door den koning van Sardinië en den koning van Napels worden waargenomen. Sommige belangrijke steden, vooral in den kerkelijken Staat, zullen door Bondstroepen worden bezet.

Men zegt, dat prins *Napoleon*, die met den vrede nog al was ingenomen, zich allengs aan de staatkunde zal onttrekken. Men meent, dat hij eene reis naar Amerika in den zin heeft.

De keizer heeft heden een eigenhandig schrijven van den keizer van Oostenrijk ontvangen.

De uit Italië terugkeerende troepen zullen een kamp nabij Vincennes betrekken tot 15 Aug., den dag van hun intogt in Parijs.

De *Patrie* betreurt het, dat het geschreeuw dat het Engelsche volk met wantrouwen vervult, niet bloot uitgaat van eenige meeting- en diner-redenaars, maar dat zelfs mannen van gewigt, van theoretische en praktische kennis dat wantrouwen vermeerderen. Dat wantrouwen, die vrees voor Frankrijks wapeningen geeft aanleiding tot het opleggen van zware lasten; het volk is daarover ontevreden en die ontevredenheid geeft zich lucht, niet tegen de regering, die haar pligt doet, maar tegen Frankrijk, dat als de eenige aanleidende oorzaak van die uitgaven wordt voorgesteld. Welk bondgenootschap, vraagt het blad, zou tegen die bestendige vermoedens en dat gedurig wantrouwen bestand zijn?

— **27 *Julij*.** Rente op tijd 3 pCt. 67,90; Fr.-Oost. Spw. 553,75; Sp. $1^1/_2$ pCt. $31^3/_4$; 3 pCt. $41^3/_8$.

ADVERTENTIEN.

*** Bevallen van eene *DOCHTER*, Vrouwe ANTOINETTE NIERSTRASZ VAN TIENHOVEN, geb. DONKER CURTIUS.

's Gravenhage, 24 Julij 1859.

Eenige kennisgeving.

*** Op heden den 26. Julij 1859 overleed binnen Beverwijk, Mr. WILLEM JACOB RAS, Oud President der Arrondissements Regtbank te Utrecht, Ridder der Orde van den Ned. Leeuw, in den ouderdom van ruim 79 jaren.

Eenige kennisgeving.

Volgens goedvinden van den overledene, zal men geene brieven van rouwbeklag afwachten.

VERKOOP VAN LAND BIJ UTRECHT.

*** Te Utrecht Achter St. Pieter F 363, zal, op Zaturdag den 30. Julij 1859, des namiddags ten één ure, worden geveild:

Ruim 18 bunders uitmuntend WEI- en HOVENIERSLAND, liggende bij Utrecht op **Kranenhofstede**, voormalig geregt van den Domproost, aanéén, tusschen de wegen langs *Koningslust* naar Maartensdijk, het Zwartewater en achter den Koekoek, kadastraal gemeente Lauwerecht, sectie A, nommers 1085, 1087 volgende tot en met 1097; huur *f* 1060.- 's jaars; grondlasten *f* 127,56. Lekdijksgeld *f* 16.51^5. 's jaars: eerst in 3 afzonderlijke koopen en daarna bijeen.

Nader te bevragen ten kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, te Utrecht.

VOORLOOPIG BERIGT.

*** In de maand October 1859, op nader te bepalen dag en uur, zal te Utrecht, in het openbaar worden geveild en verkocht: Een aanzienlijk dubbeld HEERENHUIS met Toren, voorzien van een aantal Kamers, ruime Zolders en Kelders, met Erf, Grond en grooten smaakvol aangelegden Tuin, mitsgaders Stalling en Koetshuis, gelegen op een der beste standen te Utrecht, en hebbende al de vereischten van een Huis van den eersten rang.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten kantore van den Notaris ERNST WILLEM VAN SCHERMBEEK te Utrecht aan de Breedstraat, alsmede ten kantore van den Makelaar JAN HENDRIK ROELOFSZ. te Amsterdam. Brieven franco.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

*** gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, CONTRACTEN VAN LEVENSVERZEKERING van onderscheiden aard aan; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN; — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande, als uitgestelde.

Bij de Tarieven is eene *Nieuwe Tafel* gevoegd, waarbij verzekerd wordt, Gelden te ontvangen op gevorderde jaren, en bij overlijden vóór den in het contract bepaalden leeftijd, evenwel de verzekerde Som aan de na te laten betrekkingen van den verzekerde te voldoen: zoodat de Premie nimmer vruchteloos wordt uitgegeven.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.

Kantoor: Reguliersdwarsstraat bij het Koningsplein, X 301.

CORRESPONDENTEN IN DE PROVINCIE UTRECHT.

TE UTRECHT	de Heeren A. OORTMAN & ZOON.
	„ „ C. OORTMAN & ZOON.
„ AMERSFOORT..........	„ Heer Mr. J. DE LOUTER, Advokaat en Notaris.
„ WIJK BIJ DUURSTEDE	„ „ H. J. VAN MARIëNHOFF, Notaris.

Nieuwe Haring Berigt.

*** Op heden ontvangen een partij beste **Nieuwe Haring** à 15 Cents per stuk.

Vischmarkt het 2de huis van de Servetsteeg F. 128.

H. J. REINKE, vroeger *H. Koenders.*

MAISON D'EDUCATION ET D'INSTRUCTION,

à LOENEN sur le VECHT.

*** Le **Directeur** de Susdite Maison prévient M. M. les Parents et les Tuteurs honorés, que les **nouveaux Cours d' Instruction** s' ouvriront le 15 Août 59.

L' Instruction est polyglotte et embrasse la totalité des sciences, constituant l'Instruction dans son acception la plus absolue.

Les édifices de l' Etablissement, récemment rebâtis et agrandis se distinguent par l' heureuse distribution des salles et des chambres spacieuses et aérées, tandis que le site de l' Institution dans un des plus beaux endroits de notre Pays la recommande surtout sous le rapport sanitaire. Pour des informations s' adresser à Mr. le Bar. VAN REEDE TOT TER AA, Bourguemaître de Loenen, ainsi qu'aux sommités et les familles distenguies des Pays-bas.

Le Directeur,
J. H. LANT.

*** Een fatsoenlijk *Burgerman*, van de Prot. Godsd., vader van 5 kinderen, die eene reeks van jaren in een en dezelfde betrekking is werkzaam geweest, doch door kwiteering derzelve buiten brood gerakende, beveelt zich beleefdelijk aan geachte familiën aan als OPPASSER, enz. — Hierop reflecteerende adresseere zich onder lett. B. bij den Boekhandelaar J. J. H. KEMMER, Mariestraat.

PERSISCH INSECTENPOEDER.

*** Dit Zaad eener bloem uit het Ararat-Gebergte doodt oogenblikkelijk weegluizen, vlooijen, motten, bladluizen, mieren en alle ander ongedierte. Men strooit het in de reten der vloeren, aan de wanden, in bedsteden, kisten, kasten, kleederen, houtwerk, op de honden, koeijen, vogels en andere dieren. Wollen goederen en houtwerk kan men daardoor tegen mot bewaren, en die, waarin ze reeds is, spoedig daarvan bevrijden. Bloemen en planten kan men er mede van ongedierte zuiveren. Waar het niet goed te strooijen is, kan men het met een blaaspijp inblazen; men kan het met spiritus aanzetten en als tinctuur opstrijken of ingieten, ook door berooking worden de insecten gedood. Wij verkoopen het in zakjes voor 50 Cens.

Amsterdam Verkoophuis.
Utrecht *T. Uhlenbroek* Choorst.
Utrecht *T. Uhlenbroek* O.Gracht bij de Hamburgerbrug.
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.
„ *P. J. Hunck*, „
Amersfoort, Gebr. *Bruning.*
„ *G. T. C. v. d. Roemer.*
„ *A. H. v. Ruiven.*
Baarn, *E. v. Dapperen.*
„ Ges. *Petersen Nobbe.*
Bodegraven, *B. E. C. Schlat-(man.*
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*
Kuilenburg, *J. V. Hondius.*
Vianen, *B. Swaving.*
WijkbijDuurst, Wed. *C. Zorn.*
IJsselstein, . *J. Groenhoff.*
Zeist, *C. G. Adlung.*
en in de bekende dépots in de andere steden.

JULIJ.	GEHUWD.	
21	W. Albarda en M. H. Cox.	Leeuwar[den]
23	C. Deenik en J. E. Lotz.	Amsterd[am]
23	H. A. A. v. Houweninge en M. Blaauw.	Arnhem.
25	E. Mehler en E. J. W. Wissel.	Brielle.
22	H. Siegers en A. M. Bach.	Groninge[n]
	BEVALLEN.	
25	L. Asscher geb. Heijermans. dochter.	Amsterd[am]
24	G. A. J. Bijltjes geb. Verkerk, zoon.	Dordrecht
24	M. v. Elden geb. Hagendoorn, dochter.	Amsterdam
22	S. A. C. Everwijn Lange geb. Reuten (Linsen, zoon	Amsterdam
23	M. J. W. Gevers Deijnoot geb. v. Limburg Stirum, dochter.	's Hage.
24	R. W. Hamburg geb. Son, dochter.	Amsterdam
2[illegible]	A. M. Jorgensen geb. Petersen, zoon.	Amsterdam
23	G. H. Krummel geb. Kleinpenning, d.	Amsterdam
24	A. Knook geb. de Vogel, zoon.	Dordrecht
2	S. M. L. Laguna geb. da Costa, d.	Amsterdam
2[illegible]	C. C. Menningh geb. Muller, zoon.	Amsterdam
23	A. G. v. Nieuwkuijk geb. Verster, d.	Breda.
24	J. T. Nakken geb. Heukelman, dochter	's Hage.
24	J. H. Noë geb. Maas, dochter.	Haarlem.
24	A. Nierstrasz v. Tienhoven geb. Donker (Curtius, dochter.	's Hage.
20	E. J. Prins geb. de Leu, dochter.	Beverwijk
24	A. M. A. Revers geb. Grondhout, d.	Dordrecht
18	C. M. Posthuma geb. Ludurg, dochter.	Harlingen
2[illegible]	A. W. V. Stuart geb. Minne, dochter.	Amsterdam
25	A. v. Veen geb. v. Straaten, dochter.	Amsterdam
24	A. E. v. d. Veen geb. Mekern, zoon.	Kampen.
2[illegible]	A. W. Verrijn geb. Stuart, dochter.	Amsterdam
	OVERLEDEN.	
21	G. Bruijning, 59 j.	Haarlem.
22	C. Bakker geb. Castaniën.	Rotterdam
21	M. Girand geb. Torelli, 66 j.	Amsterdam
22	W. A. Greve geb. Boom, 46 j.	Amsterdam
23	H. W. Hoog.	Rotterdam
23	J. C. Huijsman, 75 j.	Brielle.
22	H. J. Imthurm geb. Cats v. Achtienho-(ven, 42 j.	Gouda.
22	P. J. Koopman, zoon.	Amsterdam
21	A. Leclerc geb. Simpers, 33 j.	Amsterdam
23	B. Meijer geb. Pik, 65 j.	Haarlem.
2[illegible]	S. v. d. Maath geb. Werf.	Amsterdam
2[illegible]	G. Middelhoven, dochter.	Zaandam.
24	M. H. Steenberghe.	's Hage.
13	Mej. A. G. Snoek, 68 j.	Leeuwarden
20	B. Winkeler, zoon.	Harlingen
21	C. J. Werner, 72 j.	Amsterdam
23	Mej. G. M. Went.	Amsterdam
17	J. W. ter Wee, dochter.	Leeuwarden

Marktberigten.

Schiedam, 27 Julij. Granen Verkocht Rogge 14[illegible] Reval *f* 185 6/w.; 144 ℔ Arch. *f* 170 6/w., 146 ℔ Li[bau] *f* 176 6/w. Gerst, 129 „ Libau *f* 173 3/m.; 128 ℔ [illegible] *f* 170 3/m.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 14.50. Jen[ever] id. *f* 20.00. Amsterd. proef *f* 21.75, zonder de be[las]ting. Spoeling *f* 0.40 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Ned[erlandsch] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*)

Julij.	Uren.	Wind- rigt.	kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerking
			N. ü						
27	2	wzw.	8.0	763.17	74.8	+ 2.7	0.77	0.1	Zw. bew[olkt]
	10	wzw.	0.5	62.85	66.2	+ 4.0	0.98	0.3	Betrokke[n]
28	8	wnw.	0.5	63.23	72.7	+ 4.7	0.79	0.	Ligt bew[olkt]

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 27 Julij 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2^1/_2$	pCt.	$63^1/_2$	$63^{11}/_{16}$	$63^9/_{16}$
dito dito	3	„	$75^{15}/_{16}$	76	
dito dito	4	„	$96^{13}/_{16}$	$97^1/_8$	$96^{15}/_{16}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3^1/_2$	„	95		
Handelmaatschappij. .	$4^1/_2$	„	128		
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild* .	$2^1/_2$	pCt.	$51^5/_8$	$51^7/_8$	$51^3/_4$
SPANJE.					
Obligatien	$1^3/_4$	pCt.	$31^{11}/_{16}$	$31^7/_8$	$31^{11}/_{16}$
Obligatien	3	„	$43^{15}/_{16}$	44	
Binnenl. Schuld. . . .	3	„	$40^7/_8$	41	$40^{15}/_{16}$
Amortisable			$9^1/_2$	$9^9/_{16}$	
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$44^1/_2$	$44^5/_8$	$44^1/_2$
dito 1856/57. . . .	3	„	$43^1/_2$	$43^3/_4$	$43^5/_8$
dito uitgestelde			29		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C°*.	5	„	$104^1/_4$	$104^3/_8$	
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	$102^1/_8$	$102^1/_4$	
Certifikat. 1831 & 1333	5	„	$88^1/_2$		
Certifikaten 1840 . . .	4	„	$85^3/_4$		
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4	„	86	$86^1/_8$	86
dito 1855 6e Serie . .	5	„	$100^1/_2$	$100^1/_4$	
dito Adm. te Londen	$4^1/_2$	„	$96^1/_4$		
Certifik. van Assign. .	6	„	$65^5/_8$	$65^3/_4$	$65^5/_8$
POLEN.					
Obligatiën	4	pCt.	$79^3/_8$	$79^1/_2$	
PRUISSEN.					
Obligatiën	5	„	$99^7/_8$	$100^1/_8$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$58^1/_8$	$58^1/_2$	$58^5/_{16}$
Oblig. Rente Am.. . .	5	„	$74^5/_8$	75	$74^1/_8$
dito dito Nat. 1854. .	5	„	$61^{13}/_{16}$	$62^1/_8$	$61^7/_8$
dito dito	$2^1/_2$	„	$30^7/_8$	$31^1/_8$	31
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	99		
„ 1839, £ 100. .	5	„	$98^1/_4$		
AMERIKA.					
Peru, Geldleen. 1854.	$4^1/_2$	pCt.	85		
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	„	15	$15^1/_8$	
Venez. Oblig. . . .	3	„	$27^1/_4$	$27^3/_8$	
Grenada, Oblig. . . .	$3^1/_4$	„	$16^1/_{16}$	$16^3/_{16}$	
Mexiko, Obl.	3	„	$18^1/_8$	$18^3/_{16}$	$18^1/_8$
N.-Am. Illin.Obl. C. B.	7	„	$81^3/_8$	$81^1/_2$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 178 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 12 Julij.

Tegenwoordig zijn 39 leden; afwezig de HH. *Broers* en v. *d. Poel.*

De heer *Kien* ter vergadering aanwezig zijnde, legt in handen des Voorzitters de bij de wet gevorderde eeden af.

Is ingekomen een brief van Gedep. Staten het resultaat bevattende van het onderzoek, hun naar aanleiding van het ten vorigen jare ingekomen adres van het landhuishoudkundig genootschap, betreffende het nut, dat van het rivierwater voor de bevloeijing der polderlanden te trekken ware. Gedep. Staten geven daarin te kennen, dat voor deze provincie de voorgestelde maatregelen, na de ingewonnen inlichtingen, huns inziens, onuitvoerbaar zijn.

Wordt besloten deze missive ter griffie ter inzage te leggen.

Wordt bij monde van den heer *de Kock* uitgebragt het rapport der komm. in wier handen is gesteld de begrooting der kosten van provinciaal bestuur voor zoo ver het rijksbestuur is; welke komm. adviseert de begrooting goed te keuren, zoo voldoende ophelderingen gegeven worden, omtrent het tot een minder bedrag uittrekken van den post voor de traktementen der ambtenaren, of, voor het geval dat die niet gegeven worden, dien post met *f* 2300 te verhoogen.

Wordt besloten dit rapport ter inzage ter griffie neêr te leggen en te behandelen in de eerstvolgende vergadering.

Bij monde van den heer *Wijers* wordt verslag uitgebragt over de rekening en verantwoording van Gedep. Staten over 1857, van welk verslag de konklusie strekt tot goedkeuring dier rekening.

Wordt alsvoren hieromtrent besloten.

Bij monde van den heer *Boer* wordt vervolgens verslag uitgebragt door de komm., in wier handen zijn gesteld het advies van Gedep. Staten omtrent de aanvraag der kweekschool voor onderwijzers te Amersfoort, omtrent de verbetering van de zeehaven te Spakenburg en de begrooting voor enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven. De komm. adviseert de gevraagde subsidie aan de kweekschool te verleenen; tot verbetering van de zeehaven gedurende 2 jaren telkens *f* 2000 bij te dragen en de begrooting met de volgende wijzigingen goed te keuren: *a.* voor de bespoediging der werkzaamheden aan het Tienhovensche kanaal *f* 1000 in plaats van *f* 1500 beschikbaar te stellen; *b.* de buitengewone uitloting der leening sub no. 44 tot 2 aandeelen te bepalen, *c.* den post sub no. 55 tot *f* 4400 te verhoogen, welke wijzigingen in het eindcijfer der begrooting geen verandering zullen brengen.

Wordt hieromtrent hetzelfde besluit genomen als omtrent het vorig rapport.

Wordt bij monde van den heer *Boer* verslag uitgebragt door de komm., in wier handen is gesteld het advies van Gedep. Staten omtrent het verzoek van het gemeentebestuur van Lopik tot tegemoetkoming ter daarstelling van een schoolgebouw, welk rapport eindigt met het advies, overeenkomstig het advies van Gedep. Staten *f* 1100 bij te dragen.

Ter griffie en aan de orde gesteld in de eerstvolgende vergadering.

Wordt bij monde van den heer *v. Bel* verslag uitgebragt omtrent het advies van Geded. Staten betreffende de aanvraag der Ned. Isr. Gemeente te Utrecht om eene bijdrage tot herstel harer begraafplaats. De komm. adviseert, zich met het advies van Gedep. Staten te vereenigen en de gevraagde bijdrage niet toe te kennen.

Alsvoren hieromtrent besloten.

Bij monde van den heer *Strick van Linschoten* wordt alsnu verslag uitgebragt door de komm. in wier handen is gesteld het nader advies van Gedep. Staten op het verzoek van watergraaf en hoogheemraden van den Zuid-Ysseldijk, om te worden uitgezonderd van het algemeen reglement voor de waterschappen. De komm. adviseert Gedep. Staten uit te noodigen, met hunne ambtgenooten in Z. Holland in overleg te treden omtrent eene eventuële opheffing, ten einde zoodanige voordragt te doen als noodzakelijk zal voorkomen, en inmiddels de beslissing op het adres te verdagen.

Alsvoren hieromtrent besloten.

Wordt door den heer *de Louter* verslag uitgebragt door de komm. in wier handen is gesteld het voorstel van Gedep. Staten tot opheffing van het bestuur der binnenlandsche lasten van Renswoude. Welke komm. adviseert konform het ontwerp te besluiten.

Ter griffie en de behandeling in de volgende vergadering.

Door den heer *de Vries* wordt verslag uitgebragt omtrent: de ontwerp-reglementen voor

1. Het waterschap Blokland, onder Mijdrecht.
2. Het waterschap Westveen, onder Wilnis.
3. Het waterschap Zandveld, onder Vreeswijk.
4. Het waterschap Maarssenbroek, onder Maarssen.

Van welk rapport de konklusie strekt om het reglement voor Blokland goed te keuren behoudens eene wijziging in art. 1; dat voor Westveen goed te keuren, behoudens eene geringe wijziging in de traktementsbepalingen, dat voor Zandveld eveneens goed te keuren behoudens eene wijziging in art. 7, en de beslissing omtrent het reglement van Maarssenbroek te verdagen tot het waterschap van Haarzuilen zijn reglement zal hebben ingezonden.

Ter griffie en behandeling in eene volgende vergadering.

De *Voorz.* deelt mede, dat de kommissie voor de herziening van het veenreglement gereed is rapport uit te brengen omtrent de in hare handen gestelde voorstellen van den heer *Bastert* en Ged. Staten, dat evenwel nog amendementen zijn ingekomen en verwacht worden, welke hij voorstelt mede aan haar te renvoijeren.

Wordt konform besloten, alsook om genoemde stukken te doen drukken.

Wordt bij monde van den heer *Wijers* gelezen het adres aan de Staten Generaal, betreffende de zaak der spoorwegen, ontworpen door de daartoe gekozen kommissie.

Wordt besloten dit adres ter inzage te leggen en in de volgende verg. te behandelen.

Wordt als nu, nadat tot stemopnemers zijn aangewezen de HH. *Metelerkamp*, v. *Bel*, *Jongeneel* en v. *Nooten*, overgegaan tot de benoeming van 2 leden voor de Eerste Kamer der Staten Generaal, in plaats van de HH. *d'Ablaing v. Giessenburg* en *Huydecoper v. Maarsseveen.*

Bij de eerste stemming worden uitgebragt
13 stemmen op den heer *de Heus*,
12 » » *J.* baron *Taets v. Amerong* en v. *Natewisch*,
6 » » baron v. *Boetzelaer* v. *Dubbeldam*,
4 » » jhr. v. *d. Bosch*,
1 stem » jhr. v. *Oosthuyse* v. *Rijckevorsel* v. *Rijsenburg*,
1 » » den heer *J. H*, v. *Schermbeek*,
terwijl 1 briefje niet is ingevuld.

Geene volstrekte meerderheid verkregen en tot eene tweede vrije stemming overgegaan zijnde, worden uitgebragt:
17 stemmen op baron *Taets v. Amerongen* v. *Natewisch*,
13 » » den heer *W. H. de Heus*,
4 » » baron v. *Boetzelaer* v. *Dubbeldam*,
2 » » den heer *de Heus*,
1 stem » » » *W. J. de Heus*,
1 » » jhr. v. *d. Bosch*,
1 » » den heer v. *d. Bosch* v. *Jagtlust.*

Ook nu geene volstrekte meerderheid verkregen zijnde wordt overgegaan tot eene herstemming tusschen de HH. *J.* baron *Taets v. Amerongen* v. *Natewisch* en *W. H. de Heus*, waarbij zich op den eerste 20, op laatstgenoemde 17 stemmen vereenigen, terwijl 2 blanko briefjes in de bus zijn;

De heer v. *Amerongen* v. *Natewisch* is mitsdien verkozen.

Hierop wordt overgegaan tot de tweede benoeming, waarbij jhr. *J. Huydecoper* v. *Maarsseveen* wordt verkozen met 25 stemmen, terwijl nog zijn uitgebragt 4 stemmen op den heer *de Heus*, 4 stemmen op den heer *S. v. Walcheren*, en 2 stemmen op jhr. v. *Oosthuyse* v. *Rijckevorsel* v. *Rijsenburg*, en een briefje niet is ingevuld.

Aan de orde is alsnu:

De missive van ged. Staten, ten geleide van hun besluit aangaande het verleenen van subsidie aan, en het waarborgen eener geldleening van het krankzinnigen-gesticht te Utrecht, in verband met het besluit der Staten van 18 November 1858.

Voor kennisgeving aangenomen;

De voorstel van gedep. Staten, om de beslissing op het adres van het heemraadschap van den ring der Waardassacker en Holendrechter polders, om van de werking van het algemeen reglement op de waterschappen te worden uitgezonderd, tot de aanstaande winter-vergadering te verdagen.

Besloten tot de verlangde verdaging;

De missive van gedep. Staten, om te worden gehouden voor diligent met hun advies op de adressen der polderbesturen van Rosweide, Galecop, Oudenrijn en Heycop, allen gelegen in het waterschap van Heycop, als daarbij vermeld.

Besloten de verlangde diligentverklaring uit te spreken.

De verg. wordt hierop verdaagd tot morgen ten 11 ure.

Zitting van Woensdag 13 Julij.

Tegenwoordig zijn 33 leden; afwezig de HH. *Metelerkamp*, *Broers*, v. *d. Poel*, *Kien*, *de Louter*, *Hardenbroek* v. *Hardenbroek*, *Vos* en *de Geer* v. *Oudegein.*

Aan de orde is het ontwerp-adres betreffende de zaak der spoorwegen.

Niemand in algemeene beschouwingen wenschende te treden, wordt op voorstel van den Voorz. het adres nogmaals gelezen om de leden in de gelegenheid te stellen hunne aanmerkingen, zoo zij die hebben, mede te deelen.

De heer *Bastert* zou er voor zijn, in het begin de woorden »op eene verregaande wijze" weg te laten, daar hij die wel wat hard vindt, aangezien de voordragt betreffende de koncessie, hoe men overigens daarover denken moge, toch van den koning is uitgegaan.

De heer *Boer* had de gezegde opmerking willen maken. Een weinig verder wordt ook gesproken van de *onbillijkheid* der regeringsvoordragt, welk woord Spr. ook wel een weinig verzacht zou willen zien.

De heer *Wijers* hecht wat hem betreft niet aan enkele woorden; hij is dus ten volle bereid, de woorden door den heer *Bastert* aangehaald weg te laten, en ook zijne medeleden hebben geen bezwaar om ze te veranderen bv. in »zoo zeer". Hecht men er echter aan, ze geheel weg te laten, hij vóór zich ziet er geen overwegend bezwaar in.

De *Voorz.* zou wat de eerste aanmerking aangaat, ook hebben voorgesteld het woord »zoo zeer" te bezigen. »Miskend worden" sluit reeds alles in zich. Vindt daarom de kommissie goed niets voor de weg te laten woorden in de plaats te zetten, zoo heeft Spr. ook daar niets tegen.

De komm. verklaart er geen bezwaar in te zien.

De heer *Wijers* verklaart alsnu niet gemagtigd te zijn om ook het woord »onbillijkheid" terug te nemen, dat de komm. ze er opzettelijk ingebragt heeft.

De *Voorz.* vraagt of die woorden niet uit het adres van Amsterdam zijn overgenomen.

De heer *Wijers* zegt, dat zij niet direkt zijn overgenomen, maar toch, naar hij gelooft, er in voorkomen.

De heer *Boer* hecht er veel aan dat het woord worde weggelaten. Het denkbeeld toch van de onbillijkheid van zoodanige voorstellen hangt eigenlijk af van appreciatie, want in andere provinciën zal men ze misschien zeer billijk en aannemelijk achten. Daarom ligt er wel iets stootends, iets sterks in, dat, als men bij rekwest tegen eene handeling der hooge regering bezwaren inbrengt, men op zoodanige wijze op den voorgrond stelt, dat zij de billijkheid over het hoofd ziet; naar Spr.'s inzien is dit niet bestaanbaar met den toon tegen de hooge regering te voeren, en Spr. zou daarom zijne stem aan het adres niet kunnen geven.

De heer *Wijers* zegt, dat die woorden er zijn ingevoegd op verlangen van de meerderheid der komm. Wat hem betreft, hij hecht er niet aan.

De heer *Jongeneel* zegt, dat dit woord eigenlijk zijn oorsprong te danken heeft aan het adres van Amsterdam, waarbij men zich op het volgend standpunt heeft geplaatst: de regering zal eene koncessie geven en 4½ pCt. guaranderen; Noord-Holland zal de grootste bijdrage leveren tot het te kort en dat voor een projekt waardoor zijn handel en industrie worden vernietigd; dat is eene onbillijkheid. In dat zelfde geval verkeert ook Utrecht, want terwijl de spoorweg naar 's Bosch over Maarsbergen 42 mijlen lang zou zijn, zal men nu een lijn krijgen van 170 mijlen, en toch zal de provincie moeten bijdragen tot de guarantie. Dit heeft aanleiding gegeven, dat de komm., in overeenstemming met wat in Noord-Holland is geschied, het eene onbillijkheid genoemd heeft. Meenen echter de Staten dat deze uitdrukking te sterk is, dan wil Spr. voor zich gaarne toegeven.

De heer *de Heus* zegt, dat de komm. van gevoelen is dat ons gewest, zoo wel door zijn centrale ligging, als door zijn aanzienlijke bijdrage tot 's lands finantiën, billijke aanspraak heeft, om bij de daarstelling van het groote net der spoorwegen niet voorbij gezien te worden; daar het de komm. is voorgekomen dat zulks wel het geval is met de voordragten der Noorder- en Zuider-spoorwegen, noemt zij die voordragten onbillijk. Indien de vergadering oordeelt dat dit minder gepast is, zal spreker zich tegen de weglating niet verzetten.

De heer *Menso* gelooft dat men wel doet het adres op de meest bescheiden wijze in te rigten, en geeft daarom in bedenking »miskend" te veranderen in »voorbij gezien." Miskennen toch is eene aantijging. Spr. mag niet gelooven, dat de regering onze regten wil miskennen, maar wel dat zij die heeft voorbijgezien.

De heer *Wijers* zou meenen dat, nu »op verregaande wijze" is weggevallen, het woord »miskend" geen aanleiding kan geven tot eenige onaangename opvatting. Het is echter der komm. noch Spr. om een woord te doen, zoodat mogt men het beter vinden het te veranderen zij er zich niet tegen verzetten zou.

Deze verandering mitsdien zijnde overgenomen wordt het geheele adres met algemeene stemmen aangenomen.

Aan de orde is het rapport der komm. in wier handen is gesteld de begrooting der kosten van het prov. bestuur voor zooveel het rijksbestuur is.

De *Voorz.* herinnert, dat de komm. den wensch te kennen heeft gegeven, dat Gedep. Staten de reden zouden aangeven, waarom nu wordt afgeweken van vroeger, wat betreft het cijfer voor de traktementen der ambtenaren van de griffie. De reden, zegt Spr., is deze: reeds jaren achtereen hebben Gedep. Staten met grond getracht aan te toonen, dat dit cijfer onvoldoende is, de opmerkingen der Staten hebben evenwel bij de regering geen bijval gevonden. Dit zou nu op zich zelf geen reden zijn, om er niet op nieuw op terug te komen als de zaak billijk en regtmatig ware; maar sedert het

afgeloopen jaar is de staat van zaken veranderd. De regering heeft besloten op te rigten bureaux van statistiek, zoodat ook in deze provincie zoodanig bureau is gevestigd. Zal dit echter in de toekomst nut kunnen opleveren, dan behoort daaraan eene behoorlijke organisatie te worden gegeven, en dat heeft het denkbeeld doen ontstaan, om in navolging van wat men in andere provinciën van voornemen is, een formeel bureau van statistiek op te rigten en daaraan oneindig meer werkzaamheden op te dragen dan tot dusverre het geval geweest is. Geschiedt dit dan zullen de werkzaamheden aan de andere bureaux althans eenigermate verminderen en zullen welligt ambtenaren daarvan kunnen worden overgeplaatst. Op dien grond hebben Gedep. Staten begrepen, hetzelfde cijfer als het vorige jaar te kunnen uittrekken, maar met inbegrip van hetgeen noodig is tot eene volledige organisatie van het statistisch bureau.

De heer *de Kock* zegt, dat de komm. gemeend heeft deze opmerking te moeten maken naar aanleiding der memorie van toelichting. Nu Spr. evenwel vernomen heeft, dat er welligt een of meerdere ambtenaren van de andere bureaux op het bureau van de statistiek zullen worden overgeplaatst en *vele* werkzaamheden, die nu op de andere bureaux verrigt worden, aan dat bureau zullen worden toegevoegd, moet hij voor zich verklaren, volkomen genoegen te nemen met de door HH. Gep. Staten ten deze gegevene inlichtingen.

De heer *v. Asch v. Wijck* acht de aanmerking der komm. volkomen juist, en kan nog niet instemmen met het gevoelen van haar rapporteur, dat de gegeven inlichtingen het bezwaar opheffen. Spr. vestigt ten eerste de aandacht er op, dat men in den grond der zaak voor de overige bureaux thans minder vraagt dan zij altijd hebben gehad. Er is op de begrooting van 1859 voor de bureaux *f* 13700 toegestaan. Op die begrooting komt daarenboven een post voor van *f* 300 voor schrijfloonen; men had dus voor deze beide te zamen *f* 14000. Nu leest men in de mem. v. toel. dat in het begin van dit jaar aan sommige ambtenaren eene verhooging van jaarwedde is toegekend ten bedrage van *f* 200 uit den post van schrijfloonen, onder verpligting, dat zij in het afschrijven van stukken behulpzaam zouden zijn, en dat de minister in die verhooging heeft toegestemd op voorwaarde, dat daarvan geen verhooging van den post der schrijfloonen het gevolg zou zijn. Dientengevolge heeft men die *f* 200 op den post schrijfloonen laten wegvallen, maar het onmiddelijk gevolg daarvan had moeten zijn, dat de post jaarwedden met *f* 200 wierd verhoogd, en gebragt op *f* 13900; men zou dan met de *f* 100 voor schrijfloonen neêrkomen op hetzelfde cijfer, hetwelk men vroeger gehad heeft. Doch dit heeft men niet gedaan, men heeft den post van schrijfloonen wel met *f* 200 verminderd, maar die som niet overgebragt op den post van jaarwedden, welken men daarentegen gelaten heeft op het vroeger bedrag; zoodat men nu *f* 200 minder aanvraagt, dan voor dit jaar is toegestaan. Spr. vraagt waar dan nu de *f* 200, waarmede de jaarwedden verhoogd zijn, zullen gevonden worden? Maar hetgeen vooral opmerking verdient, is dat men nu een minder bedrag aanvraagt, nadat de Staten steeds met aandrang verhooging der jaarwedden hebben verzocht. Een natuurlijke vraag daaruit voortvloeijende is deze: kan nu die som, die altijd als te klein beschouwd werd, te ruim worden geacht, zoodat men haar vermindert. Spr. heeft daarvoor noch in de stukken noch in de toelichting van den Voorz. opheldering gevonden. Maar daarenboven, op voordragt van Gedep. Staten, is steeds op den voorgrond gesteld, dat om de bureaux behoorlijk te kunnen zamenstellen *f* 16700 noodzakelijk waren, en dat minstens *f* 16000 moesten verleend worden. Niet dan schoorvoetend is de regering er toe overgegaan om op dien aandrang in 1854 en later in 1856 eenige verhooging toe te staan, maar nimmer nog is het cijfer bereikt dat de verg. noodzakelijk heeft geacht. De minister heeft wel geweigerd eene verdere verhooging toe te staan, maar daarin was voor deze Staten nimmer een reden gelegen om af te zien van het eens aangenomen gevoelen. Zij zijn steeds op verhooging blijven aandringen. De overtuiging van de noodzakelijkheid daarvan was zoo sterk gevestigd, dat in 1857 door de toenmalige komm. voor de begrooting aan de verg. werd voorgedragen, om bij het opzenden der begrooting aan den minister te kennen te geven, dat indien men langer weigerde de gelden toe te staan benoodigd, om behoorlijk in de dienst te voorzien, men de regering voor de daaruit voort te vloeijen nadeelen aansprakelijk stelde. Nu is in den loop van dit jaar door de regering gevolg gegeven aan het voornemen om statistische bureaux in de provincien op te rigten; dat heeft aanleiding gegeven, dat aan iedere provincie *f* 1200 meer verleend werd dan in vroegere jaren. Met die som moet dus vermeerderd worden het bedrag dat men voor de overige bureaux noodig heeft geacht en om zich gelijk te blijven, zou men dus nu *f* 17200 moeten aanvragen. — De oprigting van een statistisch bureau toch brengt noodwendig uitbreiding en vermeerdering van werkzaamheden met zich, en al moge nu ook van de overige bureaux eenig werk naar dat bureau worden overgebragt, zoo is het toch duidelijk, dat ten gevolge van de oprigting van dat statistisch bureau, de werkzaamheden der bureaux te zamen genomen, vermeerderd zijn. — Nu vraagt men desniettemin voor alle bureaux te zamen, met inbegrip dus van het statistisch bureau, eene gelijke som aan als vroeger voor de overige bureaux werd noodig geacht, toen er nog geen bureau voor de statistiek was. Men vraagt wel is waar *f* 1100 meer aan, dan voor 1859 is toegestaan, maar blijkens de memorie van toelichting, moeten deze gelden uitsluitend strekken voor het statitisch bureau; voor welk bureau men derhalve, met inbegrip der bereids toegestane *f* 1200.— eene som van *f* 2300.— noodig acht. Men verklaart daardoor alsnu genoegen te nemen met de som door de regering voor de overige bureaux toegestaan, en voor die bureaux thans *f* 2300 minder noodig te hebben, dan de Staten, op voordragt van Gedep. Staten zelven, altijd noodig geoordeeld hebben, en zulks niettegenstaande men ook nu nog in de memorie van toelichting de verklaring herhaald heeft, dat ook voor de overige bureaux de werkzaamheden vermeerderd, en de toegestane gelden niet voldoende zijn om behoorlijk in de dienst te voorzien. Hierin is, naar Spr's. oordeel, eene groote tegenstrijdigheid gelegen; — te vergeefs heeft hij naar de gronden van deze veranderde zienswijze bij Gedep. Staten gezocht. Hij wenscht nu de zeer stellige verklaring van Gedep. Staten te ontvangen, dat zij met de som, welke thans voor de overige bureaux aangevraagd wordt, en welke ten gevolge van de vermindering van den post voor schrijfloonen, *f* 200 minder bedraagt, dan over het loopende jaar door de regering is toegestaan, behoorlijk in de behoeften der dienst kunnen voorzien.

De heer *Jongeneel* zegt, dat wat de heer *v. Asch v. Wijck* aanvoert, der komm. niet ontgaan is. Zij zal er echter in berusten, als de Voorz. en Gedep. Staten verklaren dat de som toereikend is. Zij kan evenwel niet ontkennen, dat, er inkonsekwentie in gelegen is. Zij kan geen hooger cijfer voordragen, maar het verwondert haar toch, dat na al die vroegere verklaringen, Gedep. Staten gemeend hebben minder te moeten voordragen. Of er is vroeger, niettegenstaande alle verklaringen, niet meer noodig geweest, òf er is nu meer noodig.

De heer *de Muralt* kan zich zeer goed vereenigen met hetgeen de heer *v. Asch v. Wijck* heeft in het midden gebragt. Men blijft in zoover konsekwent, dat men voorstelt het traktement van den griffier op *f* 2800 te ramen, niettegenstaande de regering ongezind was die verhooging toe te staan; maar overigens is men inkonsekwent, omdat men is terugge komen van het vroeger cijfer, zonder dat het blijkt dat men met dat mindere in de behoeften zal kunnen voorzien. Spr. herinnert zich, dat de heer *v. Asch v. Wijck* in eene andere betrekking bij de behandeling der rijksbegrooting datzelfde onderwerp met veel kracht en klem heeft behandeld en getracht daar het beginsel door deze verg. vroeger aangenomen door te drijven. Dit heeft evenwel niet het gewenscht gevolg gehad. Spr. blijft er bij, zoo lang hij niet van het tegendeel wordt overtuigd, dat het cijfer vroeger voorgedragen niet te hoog is, en hij zou den Staten in advies geven, het vroeger voorgedragen cijfer nu te verhoogen met het bedrag waartoe de invoering van het bureau van statistiek aanleiding heeft gegeven. — Spr. ziet, uit de memorie van toelichting, dat het voornemen bestaat het getal ambtenaren voor het statistiesch bureau te vermeerderen. Aanvankelijk heeft men van dat bureau uitmuntende resultaten verkregen en Spr. ziet met genoegen, dat de Staten met de regering willen meêwerken, ten einde beter te kunnen voldoen aan de eischen der statistiek. Het zij hem echter vergund een paar woorden te spreken over de benoeming van den chef van dat bureau.

De *Voorz.* zegt, dat dit eene zaak is geheel buiten de bemoeijing der Prov. Staten. Gedep. Staten zijn het die de ambtenaren onder goedkeuring des ministers benoemen, en zijn voor zooveel de traktementen betreft, gebonden door de regels, vastgesteld bij K. B. van 1852. De zaak is ook geheel buiten de orde.

De heer *de Muralt* acht die opmerking zeer juist, maar meent toch de gelegenheid der behandeling van de begrooting te mogen aangrijpen als lid der verg., die dan toch het regt van beoordeeling van de daden harer gekommitteerden heeft, die daden ter sprake te brengen. Spr. heeft met genoegen gehoord, dat de gedane keuze uitmuntend is; hij heeft alleen bij deze gelegenheid, met het oog op de toekomstige aanstelling van nog twee ambtenaren, den wensch willen uiten, dat het Ged. St. mogt gelukken, eene keuze te doen uit deze provincie. Het zou hem leed doen dat daarvoor van elders een persoon naar hier moest worden benoemd, en hij de gevolgtrekking zou moeten maken, dat in Utrecht, den zetel der hoogeschool, waar dus vele bekwame jonge lieden zich blijven vestigen, onmogelijk bekwame personen te vinden waren om aan genoemd bureau aan te stellen. — Wat overigens de in behandeling zijnde zaak betreft zal Spr. een voorstel tot verhooging van het voorgedragen cijfer gaarne ondersteunen.

De heer *Jongeneel* is bereid dat zelfde te doen, maar gelooft dat de Staten eerst inlichtingen van Ged. St. moeten hebben omtrent de noodzakelijkheid.

De heer *Menso* zegt, dat Ged. St. reeds voor de voordragt de verlangde verklaring geven, en geen nadere verklaring ter bevestiging daarvan noodig is.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat de vorige Spr. in zeker opzigt gelijk heeft, maar dat zoodanige eenvoudige verklaring, zonder toelichting hem niet genoeg is. Spr. wenscht eene toelichting, en wel omdat men altijd van Ged. St., die het best in staat zijn te beoordeelen, wat er voor de dienst noodig is, heeft gehoord, dat het door de regering toegestane cijfer niet voldoende was, en de verg., op hun inzigt vertrouwende, hen ondersteund heeft en hunne voordragt aangenomen, en dien ten gevolge telken jare een hooger cijfer op de begrooting heeft voorgedragen. Als men nu op eens eene andere zienswijze gaat aankleven, dan behoort dit op goede gronden te geschieden, en daarvan verlangt Spr. mededeeling en opheldering.

De heer *v. d. Poll* heeft ook eenig bezwaar tegen dat laag bedrag. Sedert verscheidene jaren bestaat de volle overtuiging van de noodzakelijkheid van een verhoogd cijfer. Spr. zag dat dan ook gaarne bij voortduring voorgedragen. Hij gelooft wel, dat het niet zal baten, maar de leden die telken jare er op aangedrongen hebben, zouden in eene minder aangename positie geraken, zoo men nu een lager cijfer aannam.

De heer *de Kock* meent in herinnering te moeten brengen dat de Voorz. daar zoo even gezegd heeft, dat *vele* werkzaamheden, in plaats van *weinige* (zoo als in de memorie van toelichting gezegd wordt) van de overige bureaux naar het bureau van statistiek zullen worden overgebragt. Daaruit heeft Spr. afgeleid, dat die overige bureaux met een of meerder ambtenaren minder zullen kunnen worden bediend. Het is daarom dat Spr. met de gegevene inlichtingen genoegen genomen heeft.

De Voorz. moet erkennen, dat er eene fout heeft plaats gehad. De som uitgetrokken art. 1 onderdeel 4 »schrijfloonen" moet een gelijk cijfer zijn als vroeger, namelijk *f* 300. Over de som van traktementen en schrijfloonen mag *promiscue* worden beschikt; nu heeft men in den aanvang des jaars begrepen, dat men van de schrijfloonen *f* 200 kon afnemen tot verhooging der jaarwedden van eenige ambtenaren, die dan meer zouden kunnen doen. De som echter blijft *f* 300. Wat de verklaring betreft, zal Spr. zich wel wachten die te geven, dat nl. de som die Ged. Staten nu voordragen, voortdurend voldoende zal zijn. De werkzaamheden vermeerderen; als men alleen let op de volledige toepassing der onderwijswet zal men zien, dat later meer noodig zal zijn. Spr. herhaalt, dat wanneer de som door Gedep. Staten voorgesteld om behoorlijk het bureau der statistiek te organiseren verleend wordt, hij zich vleit, dat welligt de andere bureaux met een ambtenaar minder kunnen worden bediend.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat hij niet verlangd heeft eene verklaring dat de nu voorgedragen som bij voortduring voldoende zal zijn, maar alleen dat daarmede voor 1860 in de dienst kon worden voorzien. Want slechts de begrooting van dat jaar wordt thans behandeld. — Volgens den Voorz. schijnt die som voldoende te zijn; na zoodanige verklaring kan van Spr. moeijelijk een voorstel tot verhooging uitgaan.

De begrooting wordt alsnu in stemming gebragt, en met 22 stemmen tegen die der HH. *v. d. Poll*, *de Heus*, *v. Bel*, *H. Verloren*, *Ram*, *v. Cleef*, *v. Asch v. Wijck*, *Pabst*, *Bastert*, *de Muralt* en *v. Reede tot ter Aa*, konform de voordragt van Gedep. Staten, met vaststelling van den post, voor schrijfloonen op *f* 300.— aangenomen.

De zitting wordt hierop gedurende een kwartier uurs geschorst.

(*Vervolg morgen*)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZOON.